

Spis treści

KAROLINA BIELENIN–LENCZOWSKA, Antropologiczna refleksja nad lokalną społecznością wieloetniczną	9
Stan badań: polscy antropolodzy w Macedonii, dostępna literatura	10
Teren	11
Etniczność płynna i negocjowana	12
Bibliografia.	16
KATARZYNA PACZÓSKA, Obserwujący obserwowani — o wizerunku antropologa w badanej społeczności	19
Etap pierwszy: poznanie	21
Etap drugi: wrogość	24
Etap trzeci i czwarty: ozdrowienie i przystosowanie	28
Bibliografia.	30
ANA AŠTALKOVSKA, Statusy płci kulturowej wśród Macedońskojęzycznych Muzułmanów w regionie Struški Drimkol	33
Kobiece autorytety w rodzinie	34
Kobiece autorytety we wspólnocie	35
Każdy na swoim miejscu	37
Bibliografia	40
KAROLINA BIELENIN–LENCZOWSKA, Bóg jest jeden, ale... Narracje na temat islamu i chrześcijaństwa w wielowyznaniowej społeczności lokalnej zachodniej Macedonii	43
Muzułmanie o chrześcijanach	44
Chrześcijanie o muzułmanach	46
Święte miejsca wspólne	48
Strategie dobrosąsiedzkie	51
Podsumowanie i wnioski	52
Bibliografia	53
Film	54

MAŁGORZATA CZYŻEWSKA, Młodzi mężczyźni z Centar Župy o kobietach:	
koleżanka, kochanka, żona...	55
Kobieta bałkańska	56
Dobra gospodyni	58
Albanka, Turczynka, Macedonka	60
Kobiety w ukryciu	61
Kobiety spoza rodziny, czyli jak <i>zrobić</i> dziewczynę	62
O czym nikt nie wie...	64
Bardzo dziki Zachód	66
Różnica standardów	68
Podsumowanie	69
Bibliografia	69
ALEKSANDRA FORYŚ, Rzecz o župskich džinnach i nie tylko. Demonologia	
muzułmanów z zachodniej Macedonii	71
Wierzenia ludowe i demonologia	72
Klasyfikacja wierzeń	74
Wampiry	75
Dżinny	78
Jak pozbyć się džinna?	80
Dżinny a magia	81
Jak się bronić przed džinnami?	84
Wnioski	86
Bibliografia	85
NATALIA KOPERKIEWICZ, Oni nie są wariatami, tylko my ich nie rozumiemy	
Co jest nie tak z <i>Germancem</i> ? Miejskowa definicja <i>peczalbara–budali</i>	92
Dlaczego <i>Germanec</i> „zwariował”? — miejscowa teoria	93
Dlaczego <i>Germanec</i> jest <i>budalą</i> ? — źródła lokalnego obrazu i teorii Germanca–„wariata”	95
Obraz i ocena Niemców jako ludzi oraz Niemiec jako państwa	96
Obraz własny — župski system wartości	97
Niemiec a mieszkaniec Župy	98
Po co jest <i>Germanec–budala</i> ?	100
Podsumowanie	100
Bibliografia	101
EWELINA MAJUK, Podwójne życie mieszkańców Centar Župy	
<i>Župski sistem</i> — wyjaśnienie pojęcia	104
Zasady rządzące <i>župskim sistemem</i>	105
Wiara	105
Stosunek wobec starszych	106
Rodzina	106
Życie towarzyskie	106
Ubiór	107
<i>Župski sistem</i> w codziennej praktyce	107
Podwójne życie, czyli łamanie zasad tradycyjnego <i>župskiego systemu</i>	108
Wiara	108
Rodzina	109
Życie towarzyskie	110
Ubiór	111

Przyszłość Centar Župy	114
Podsumowanie i wnioski	115
Bibliografia	116
EWA PIESZCZYK, „Macedonio, gdzie są Twoje dzieci”? — ponadpaństwowe elementy migracji z Centar Župy do Włoch	117
Bibliografia	128
Prasa	130
ANNA ZADROŽNA, W pogoni za kobietą: strategie prezentacji i wzorce męskości w młodym pokoleniu mężczyzn z Centar Župy	131
Odsłona pierwsza: hegemonia w praktykach župskiego macho	133
Odsłona druga: rywalizacja i nacjonalizm	139
Odsłona trzecia: romantyczny kochanek przez telefon	142
Podsumowanie i wnioski	145
Bibliografia	147
DOMINIK DERLICKI, Wizerunek Albańczyka w społeczności muzułmańskiej na pograniczu albańsko–macedońskim	149
Obcość	152
Solidarność	154
Religia	156
Nie rób z siebie Sziptara	160
Kultura	162
Podsumowanie i wnioski	164
Bibliografia	165
ANNA KIJEWSKA, <i>Vera nema vrska so nacionalnost...</i> — antropologiczna refleksja na temat relacji języka, religii i tożsamości w regionie Reka w Macedonii	167
Religia a identyfikacja Macedońskich Muzułmanów	168
Škreti — Torbesze <i>à rebours</i>	170
Bałkański przekładaniec	171
Język, religia a inne wartości rdzenne	172
Oswajanie obcego czy deprecjacja odmierności?	173
Polityka i językowy dzień powszedni — wieloetniczność kontra monojęzyczność	175
Podsumowanie	176
Bibliografia	177
LJUPČO RISTESKI, Dynamika tożsamości Torbeszów w Republice Macedonii	179
Dynamika terminologii	180
Bibliografia	191
Źródła internetowe	191
ANETA SVETIEVA, Našinci, Torbesze, Pomacy i inni (Turcy) w Turcji. Przyczyny emigracji i więzi z krajem ojczystym	193
Bibliografia	203

ANTONI SWIANIEWICZ, Być Vlachem w Macedonii	205
Aromuńskie miejsca w Macedonii	206
Dlaczego Aromuni?	207
Język, kultura, historia — wyznaczniki włoskiej tożsamości?	208
Narracje na temat przeszłości Vlachów.	209
Co to znaczy być Vlachem?	214
Wykształcony skąpiec na wysokim stanowisku	214
Wnioski	217
Bibliografia	219
SŁOWNICZEK POJĘĆ MACEDOŃSKICH NAJCZĘŚCIEJ UŻYTYCH W TEKSTACH	221
FOTOGRAFIE.	223